

Sygn. akt III PO 6/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (przewodniczący)

SSN Dawid Miąsik

SSN Romualda Spyt (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania A. Z.

od decyzji Prokuratura Generalnego z dnia 9 maja 2017 roku, nr (...) w przedmiocie odmowy przeniesienia w stan spoczynku wobec niepełnienia służby przez okres roku,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 września 2017 r.,

**uchyla decyzję i sprawę przekazuje Prokuratorowi
Generalnemu do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia z dnia 9 maja 2017 r. Nr (...) Prokurator Generalny na podstawie art. 71 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (jednolity tekst: Dz. U. z 2016 r., poz. 2062 ze zm.) w związku z art. 127 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. - Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2016 r., poz. 177 ze zm.) odmówił przeniesienia A. Z. w stan spoczynku wobec niepełnienia

służby przez okres roku.

W uzasadnieniu wskazano, że A. Z. na stanowisko prokuratora został powołany w dniu 1 grudnia 1985 r. W okresie od dnia 4 kwietnia 2016 r. do chwili obecnej nie pełni służby na tym stanowisku z powodu choroby (termin zwolnienia lekarskiego upłynął w dniu 27 kwietnia 2017 r.).

Pismem z dnia 6 kwietnia 2017 r. Prokurator Okręgowy [...] skierował wniosek o przeniesienie prokuratora A. Z. w stan spoczynku podnosząc, że od roku nie pełni on służby z powodu złego stanu zdrowia. Wniosek ten został poparty przez Prokuratora Regionalnego w [...].

Przed skierowaniem wniosku o przeniesienie prokuratora w stan spoczynku Prokurator Okręgowy [...] uzupełnił materiał dowodowy w postaci przedstawionych zwolnień lekarskich, występując do lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o zbadanie ewentualnej niezdolności do pełnienia obowiązków prokuratora. Z treści wydanego orzeczenia z dnia 23 stycznia 2017 r. wynika, że wymieniony prokurator nie jest trwale niezdolny do pełnienia obowiązków prokuratora z powodu choroby lub utraty sił. Orzeczenie to jest prawomocne.

W myśl art. 127 § 1 ustawy - Prawo o prokuraturze w związku z art. 71 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 2062 ze zm.), prokurator może być przeniesiony w stan spoczynku, na wniosek przełożonego, jeżeli z powodu choroby lub płatnego urlopu dla poratowania zdrowia nie pełnił służby przez okres roku. Do okresu tego wlicza się okresy poprzedniej przerwy w pełnieniu służby z powodu choroby lub płatnego urlopu dla poratowania zdrowia, jeżeli okres czynnej służby nie przekroczył 30 dni.

Zgodnie z przyjętym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem (por. wyrok Sądu Najwyższego III PO 9/15 oraz III KRS 2/11), decyzja o przeniesieniu w stan spoczynku w trybie art. 71 § 1 ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, została pozostawiona swobodnemu uznaniu powołanego do tego organu, co oznacza, że sam fakt niepełnienia służby przez rok nie musi stanowić podstawy do zastosowania dyspozycji tej normy. Decyzja w tym zakresie nie oznacza jednak dowolności, bowiem podejmowana jest w oparciu o indywidualne kryteria z uwzględnieniem interesu publicznego (potrzeby prokuratury). W przedmiotowej sprawie przesłanki takie nie zachodzą, a zatem brak jest podstaw do przeniesienia

prokuratora A. Z. w stan spoczynku na podstawie przywołanych przepisów.

A. Z. wniósł do Sądu Najwyższego odwołanie od powyższej decyzji.

W uzasadnieniu wskazał, że z powodu złego stanu zdrowia, w wyniku długotrwałej choroby przez okres 14 miesięcy przebywał na zwolnieniu lekarskim. W styczniu 2017 r. został skierowany na badanie lekarskie przez orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który (nie negując zasadności zwolnienia lekarskiego) stwierdził, że w styczniu 2017 r. nie był trwale niezdolny do pełnienia obowiązków prokuratora. Na tej podstawie w dniu 9 maja 2017 r. Prokurator Generalny podjął decyzję o uznaniu, iż nie zachodzą okoliczności dające podstawę przeniesienia mnie w stan spoczynku. W tej sytuacji, po upływie 14 miesięcy, to jest w maju 2017 r., podjął próbę powrotu do pracy, jednakże po upływie tygodnia, z powodu złego stanu zdrowia został ponownie skierowany do szpitala i od tego czasu nadal przebywa na zwolnieniu lekarskim. Obecnie przebywa w Szpitalu Klinicznym Akademii Medycznej w [...] z powodu długotrwałej choroby. Nadal nie jest zdolny do podjęcia jakiejkolwiek pracy zawodowej z powodu złego stanu zdrowia.

Wskazał także, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego - decyzja o przeniesieniu prokuratora w stan spoczynku została przez ustawodawcę pozostawiona swobodnemu uznaniu Prokuratora Generalnego, jednakże swoboda decyzyjna nie oznacza całkowitej dowolności. Prokurator Generalny powinien bowiem uwzględniać nie tylko kryterium interesu społecznego, ale w równej mierze brać pod uwagę kryterium indywidualne, albowiem jego decyzja wywołuje skutki o charakterze sprawiedliwościowym. Prokurator Generalny w ramach przyznanej mu swobody decyzyjnej nie powinien zatem w procesie podejmowania decyzji całkowicie pomijać słusznego interesu prokuratora. W uzasadnieniu decyzji Prokurator Generalny oparł się jednak wyłącznie na orzeczeniu orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Poza tym nie przedstawił żadnych innych argumentów, które przy uwzględnieniu zarówno interesu wymiaru sprawiedliwości, jak i słusznego interesu prokuratora, przemawiałyby przeciwko przeniesieniu odwołującego się - po 32 latach służby - w stan spoczynku. Odwołujący się podkreślił, że niestwierdzenie trwałej niezdolności do służby nie jest równoznaczne z tym, że powrócił do zdrowia i jest zdolny do służby. Brak owej trwałości mógł

bowiem wynikać z rokowań co do możliwości powrotu do zdrowia, ale w dalekiej perspektywie czasowej. Podkreślił, że jeśli okres leczenia w jego przypadku trwał ponad 14 miesięcy, co spowodowało, że pozbawiony został wynagrodzenia za okres 2 miesięcy. Podniósł także, że z punktu widzenia interesu społecznego, przemawiającego za wydaniem wnioskowanej decyzji nie wiadomo, jakie skutki dla prokuratury wywołuje jego ciągła, nie mniej jednak usprawiedliwiona stanem zdrowia nieobecność w pracy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na wstępie zaznaczyć należy, że zastosowanie w sprawie ma art. 71 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych - w brzmieniu obowiązującym przed 12 sierpnia 2017 r. (zob. art. 19 ustawy z dnia 12 lipca 2017 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw; Dz.U. z 2017 r., poz. 1452). Zgodnie z nim, sędzia może być przeniesiony w stan spoczynku, na wniosek kolegium właściwego sądu, jeżeli z powodu choroby lub płatnego urlopu dla poratowania zdrowia nie pełnił służby przez okres roku. Do okresu tego wlicza się okresy poprzedniej przerwy w pełnieniu służby z powodu choroby lub płatnego urlopu dla poratowania zdrowia, jeżeli okres czynnej służby nie przekroczył 30 dni. Przepis powyższy został tak skonstruowany, że decyzja o przeniesieniu w stan spoczynku pozostawiona została swobodnemu uznaniu powołanego do tego organu, co oznacza, że sam fakt niepełnienia służby przez rok nie musi stanowić podstawy do zastosowania dyspozycji tej normy. Uznanie (administracyjne) nie oznacza jednak dowolności, bowiem uchwała w tym przedmiocie powinna być podjęta przy uwzględnieniu interesu publicznego (potrzeby prokuratury) i słusznego interesu prokuratora. Ocena ta więc siłą rzeczy opierać się musi na innych kryteriach niż tylko niepełnienie służby przez rok, które powinny być ujawnione w decyzji odmawiającej przeniesienia w stan spoczynku.

Nie jest zatem wystarczające uzasadnienie uchwały powołujące się na ogólnie na przedstawioną wyżej zasadę i stwierdzenie, że: „W przedmiotowej sprawie przesłanki takie nie zachodzą”. Z kolei odpowiedź na odwołanie nie może uzupełniać braków uzasadnienia decyzji w tym zakresie, jak to ma miejsce w niniejszej sprawie.

Dodać należy, że w zaskarżonej decyzji powołano się na orzeczenie lekarza

orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2017 r. o niestwierdzeniu trwałej niezdolności odwołującego się do pełnienia obowiązków prokuratora, jednakże orzeczenie to nie jest aktualne na dzień, w którym upłynął okres roku niepełnienia służby (tj. na dzień 4 kwietnia 2017 r.). Ponieważ tego rodzaju orzeczenie bazuje na rokowaniu co do odzyskania zdolności do służby, które może, ale nie musi się spełnić, to wyrażona w przeszłości ocena tej przesłanki nie jest adekwatna do stanu zdrowia ocenianego na dzień wydania decyzji w przedmiocie przeniesienia w stan spoczynku. Przedłożona zaś przez odwołującego się dokumentacja lekarska z kwietnia 2017 r. wskazująca na konieczność dalszej diagnostyki pacjenta (w wyniku której stwierdzono następnie - w lipcu 2017 r. - nowotwór złośliwy jelita cienkiego) podaje w wątpliwość trafność prognozy lekarza orzecznika. Przede wszystkim zaś, trwała niezdolność do wykonywania obowiązków związanych z pełnioną służbą nie jest przesłanką przeniesienia w stan spoczynku w trybie art. 71 § 1 ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, nie może więc stanowić jedynego uzasadnienia decyzji odmawiającej przeniesienia w stan spoczynku.

Niezależnie od powyższego, wyeksponowanie tej okoliczności pozwala przypuszczać, że treść orzeczenia lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych miała istotne znaczenie przy podejmowaniu rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonej decyzji. Tymczasem orzeczenie to stanowi jedynie środek dowodowy w postępowaniu, który jak każdy środek dowodowy podlega ocenie, a jego weryfikacja jest z całą pewnością dopuszczalna, a nawet konieczna w takiej sytuacji, gdy orzeczenie nie zawiera żadnego uzasadnienia (jak to ma miejsce w niniejszej sprawie).

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.

r.g.